APRILL 2021 / NR 270

TARTU VALLA KUUKIRI

AASTAST 1996

LK 5

Grossi toidukaubad avas poe Tartu vallas

LK 6-8

LK 8

Jääaja Keskuses valmis lastele tegutsemiseks eraldi tuba

LK 9

Äksis avas uksed isemoodi Kaubanduskeskuses

LK 10

Kõrveküla raamatukogu avas aknanäituse!

Väägvere Külakapell nimetati Aasta Kultuuritegijaks 2020!

Kuukirjas avaldatakse eelmisel kuul valda sündinud ja meie seast lahkunute andmeid. Lehte lisatakse nende laste nimed, kelle vanemad on vallale nime avaldamiseks andnud loa.

Toimetusel on õigus vajadusel tekstidele teha keelekorrektuuri.

Kõige uuemad uudised Tartu vallas toimuvast leiad Tartu valla kodulehelt ning Tartu valla või Kuukirja Facebooki lehtedelt!
Tartu valla kodulehel külasta kindlasti Nädalakirja, milles antakse ülevaade valla töötajate tegemistest eelmisel nädalal.
Ja ära unusta alla laadida Tartu valla äppi!

Väljaandja: Tartu Vallavalitsus ja Volikogu

Toimetaja: Katrin Sisask
Tel. 5627 0280
e-post: kuukiri@tartuvald.ee

Küljendus: Katrin Sisask, Ekes OÜ

Tartu Valla Kuukiri ilmub tasuta.
Kuukirja saab elektrooniliselt lugeda valla koduleheküljel aadressilt:
tartuvald.ee/tartu-valla-kuukiri
või ajakirjana Issuust:
issuu.com/tartuvallakuukiri

- Järgmises Kuukirjas avaldatavaid kaaskirju ja reklaame ootan **3. maini**.
- Jälgi Kuukirja tegemisi ka Facebookis: Tartu Valla Kuukiri
- Oled huvitav ettevõte Tartu vallas või tead inimest või tegu, mis vääriks kajastust? Saada vihje Tartu valla Kuukirjale!

Trükk: AS Ecoprint, Tiraaž: 5200

MIX Paber vastutustundlikest allikatest FSC® C092678 www.fsc.org

roheline trükis
Trükitud keskkonnateadlikus trükiettevõttes Ecoprint

Tartu Vallavalitsus
Haava tn 6, Kõrveküla alevik, Tartu vald, 60512 Tartumaa
Tel. 510 6363, **e-post:** tartuvald@tartuvald.ee

Tabivere teeninduspunkt
Tuuliku 11, Tabivere alevik, Tartu vald, 49127 Tartumaa
Tel. 525 4948, **e-post:** tabivere@tartuvald.ee

Laeva teeninduspunkt
Väänikvere tee 8, Laeva küla, Tartu vald, 60608 Tartumaa
Tel. 5302 6608, **e-post:** laeva@tartuvald.ee

Piirissaare teeninduspunkt
Valla, Tooni küla, Tartu vald, 62603 Tartumaa
Tel. 529 4630, **e-post:** piirissaare@tartuvald.ee

Tartu Vallavalitsus teenindab kodanikke e-kanalite ja telefoni teel

Seoses koroonaviiruse levikuga Eestis palub Tartu Vallavalitsus kodanikel vallavalitsusega suhtlemiseks kasutada e-kanaleid või telefoni. Kõik avaldused ja kirjad on võimalik jätta nii vallamaja kui ka teeninduspunktide juures asuvatesse postkastidesse. Kõigi vallavalitsuse töötajatega on võimalik kohtuda läbi e-kanalite, mille osas jagavad täpsemaid juhiseid töötajad ise.

Igaühe panus viiruse leviku tõkestamiseks on oluline!
Hoiame distantsi, kanname maski ja peseme käsi!
Haigusnähtude puhul püsime kodus.
Laeme alla HOIA mobiilirakenduse.
Olgem terved!

25.03.2021 vallavolikogu istungil vastu võetud otsused ja määrused

Kadri Linamägi, dokumendihalduse spetsialist

MÄÄRUSED

Määrus nr 5 – J. V. Veski nimelise Maarja-Magdaleena Põhikooli põhimäärus

Tartu Vallavolikogu 25.02.2021 otsusega nr 11 „J. V. Veski nimelise Maarja-Magdaleena Põhikooli ümberkorraldamine“ korraldatakse põhikool ümber nii, et kaks seni Tabivere Lasteaia koosseisus olevat, kuid Maarja-Magdaleena külas asuvat lasteaiarühma kuuluvad uuest õppeaastast kooli juhtimise alla. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 66 kohaselt peab koolil olema põhimäärus, milles sätestatakse mh kooli asukoht ja tegutsemiskohad, kooli tegutsemise vorm ning õppe ja kasvatuse korraldus koolis, sealhulgas koolis omandatava hariduse liik ja tase. Vajadus uue põhimääruse järele on tingitud ümberkorraldusest, millega lisaks põhikoolile ja õpilaskodule kuuluvad uuest õppeaastast kooli juhtimise alla ka Maarja-Magdaleenas tegutsevad lasteaia rühmad.

Määrus nr 6 – Tabivere Lasteaia põhimäärus

Tartu Vallavolikogu 25.02.2021 otsuse nr 11 „J. V. Veski nimelise Maarja-Magdaleena Põhikooli ümberkorraldamine“ alusel tegutsevad seni Tabivere Lasteaia koosseisu kuulunud, ent Maarja-Magdaleena külas paiknenud rühmad uuest õppeaastast Maarja-Magdaleena Põhikooli juhtimise all. Seetõttu pidi uuendama ka Tabivere Lasteaia põhimäärust.

OTSUSED

Otsus nr 12 – Asendushooldusteenuse osutamine

Vallavalitsusel korraldada asendushooldusteenuse osutamine perekodu vormis vallavalitsuse kui ametiasutuse baasil. Lubada vallavalitsusel ülesande täitmiseks teha vallavalitsuse struktuuris ja teenistuskohtade koosseisus vajalikke muudatusi ning osta vajalikke asju ja tellida teenuseid ja ehitustöid, kasutades selleks vallaeelarves asendus- ja järelhoolduseks ettenähtud rahalisi vahendeid.

Otsus nr 13 – Tartu Vallavolikogu 27.02.2008 otsusega nr 15 „Raadi lasteaia detailplaneeringu kehtestamine“ kehtestatud detailplaneeringu osaline kehtetuks tunnistamine

Otsustati tunnistada kehtetuks Tartu Vallavolikogu 27.02.2008 otsusega nr 15 kehtestatud Raadi lasteaia detailplaneering planeeritud hoonestusala osas.

Otsus nr 14 – Projektis „Kõrvekülas Haava tn 6 vallamaja hoone energiatõhususe parandamine“ osalemine

Otsustati rahastada projekti „Kõrvekülas Haava tn 6 vallamaja hoone energiatõhususe parandamine“ omaosalust summas kuni 445 516,87 eurot.

Otsus nr 15 – Isikliku kasutusõiguse seadmine

Otsustati seada isiklik kasutusõigus Tartu valla kasuks:

1. Tila külas asuvale Kõrve tn 5a kinnisasjale (kinnistusraamatu registriosa nr 4034704, katastritunnus 79403:002:0976) Rehki tee nr 7940103 valdamiseks 271 m² ulatuses.

2. Tila külas asuvale Kõrve tn 3a kinnisasjale (kinnistusraamatu registriosa nr 4034604, katastritunnus 79403:002:0975) Rehki tee nr 7940103 valdamiseks 363 m² ulatuses.

Otsus nr 16 – Vallavara omandamine

Otsustati omandada Tartu valla munitsipaalomandisse Tartu vallas Tammistu külas asuv Tammistu kergliiklustee alune ja selle teenindamiseks vajalik maa.

Otsus nr 17 – Vallavara omandamine

Otsustati omandada Tartu valla munitsipaalomandisse Tartu vallas Laeva külas asuv projekteeritud Laeva-Valmaotsa kergliiklustee alune ja selle teenindamiseks vajalik maa.

Tartu Vallavalitsusel korraldada ning tasuda eraomandis olevatest maaüksustest Laeva-Valmaotsa kergliiklustee ehitamiseks vajalike eraldiseisvate katastriüksuste moodustamine.

Järgmine volikogu istung toimub 22.04.2021.

Volikogu istungit saab järele vaadata VOLISes.
Volikogu istungite materjalid on avalikult kättesaadavad veebis: ***tartuvald.ee/et/volikogu-istungite-materjalid***

Maarja-Magdaleena küla saab uuest õppeaastast oma lasteaia

Info: Tartu Vallavalitsus
Teksti koostas: Katrin Sisask

Tartu Vallavolikogu võttis veebruari istungil vastu otsuse J. V. Veski nimelise Maarja-Magdaleena Põhikooli ümberkorraldamiseks. Sellega seoses võeti märtsi istungil vastu koolile uus põhimäärus, mida rakendatakse uue õppeaasta algusest, 1. septembrist.

Seni Tabivere Lasteaia koosseisu kuulunud kaks Maarja-Magdaleena külas tegutsevat lasteaiarühma hakkavad kuuluma kooli juhtimise alla.

„Tegu on esimese sammuga Maarja-Magdaleena põhikooli ja lasteaia ühendamisel. Suvel algavad Maarja-Magdaleena uue lasteaiahoone ehitustööd, mille lõppemiseni tegutseb lasteaed endistviisi. Uuest õppeaastast aga, mil uus lasteaiahoone valmib, läheb lasteaia juhtimine üle kooli alla,“ kommenteeris Tartu valla abivallavanem Tarmo Raudsepp.

Tartu Vallavalitsus valis rahvahääletuse teel välja Laeva külla rajatava mänguväljaku lahenduse

Estrit Aasma, Tartu valla kommunikatsioonispetsialist

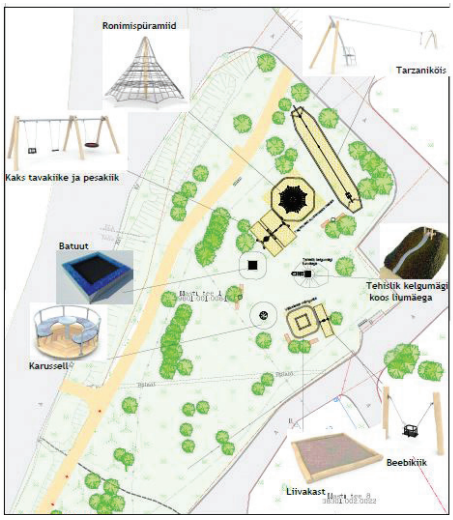

Tartu vald rajab Laeva külla Masti tee 1 krundile uue mänguväljaku.

Mänguväljakule esitati mitu võimalikku lahendust, kokku 8, ning lõpliku lahenduse välja valimiseks kaasas vald kohalikud elanikud. Lõplik lahendus valiti välja rahvahääletuse teel, mille tulemusena osutus populaarsemaiks idee number 8. Laeva külas elab 371 kodanikku, kellest hääleõiguslikke oli antud hääletusel 309. Hääletusel osales 33 hääleõiguslikku kodanikku, kellest 22 hääletasid idee number 8 poolt.

Hääletuse võitnud ettevõttega Tommy Play OÜ täpsustatakse lahendust läbi projekteerimise. Mänguväljak rajatakse 2021. aastal.

Hääletuse tulemustega saad tutvuda VOLISes.

Raadimõisa asumi puhkeala ideekonkurss

Info: Tartu Vallavalitsus
Teksti koostas: Katrin Sisask

Foto: Tanel Kindsigo
Raadimõisa asumi puhkeala asukoht

Aasta alguses kuulutas Tartu vald koostöös Eesti Arhitektide Liiduga välja Raadimõisa asumi puhkeala ideekonkurssi.

Konkurssi eesmärk on leida parim ideekavand Vahi alevikus asuvale Mõisavärava katastriüksusele, mille alusel rajatakse nüüdisaegse kujundusega mitmeotstarbeline puhkeala, kus on turvalised ja atraktiivsed võimalused erinevatele vanuse- ja huvigruppidele õues liikumiseks ja puhkamiseks.

Konkurssile laekus 7 võistlustööd: Ajajõgi, Kude, Marjamaa, Platsimets, Saame kokku Raadi ringil, Üksi ja Koos ning Virb.

Aprilli esimeses pooles hindab ideid 5-liikmeline žürii, kes valib tööde hulgast välja võitja. Projekteerimine ja ala väljaehitamine on plaanitud etappide kaupa.

Kõik seitse ideed on terviklikud, pakkudes tegevusi igas vanuses elanikele või ümbruse külastajale.

Näiteks idee „Ajajõgi“ paneb Raadimõisa puhkealale voolama ajajõe, mis vookleb läbi Raadit ajaloos puudutanud sündmuste alates muinasajast, lõpetades tänapäevaga.

Idee „Kude“ tahab põimida hea elukeskkonnaga pargi ümber „koekirja“, et see looks piirkonda harmooniat ja ökoloogilist tasakaalu. Pargis kohtuvad jätkusuutlik eluviis ja säästlik areng. Üldjoontes jaotaks idee pargi kaheks piirkonnaks – looduslikuks ja linnalikuks pargiks.

Idee „Marjamaa“ on saanud inspiratsiooni sellest, et Raadimõisa asumi pargiala on olnud varasemalt Raadi mõisa põllumajandusmaa. Pargi struktuurne telg suunab liikumist ning ühendab kogu pargi erinevaid alasid. Mõisa väravapoolses küljes on avar väljak, millest ühele poole jääb olemasolev ajalooline Raadi mõisapark ja teise tekib uus moodne ja multifunktsionaalne kogukonnapark.

Idee „Platsimets“ kujutab endast paljude tegevusvõimalustega platse, mida ääristavad erinevad Eestile omased metsakooslused. Kogu park on ökoloogiliselt tasakaalus, et sinna asuks elama võimalikult palju linde, ning pargiloomi ja putukaid, kes tulevase pargi linnulauluga täidaksid.

Idee „Saame kokku Raadi Ringil“ lisab olemasolevatele maastikuelementidele iseloomu rõhutavaid elemente, nagu viljapuude grupid, marjapõõsastikud ja lilleniit. Maastikku tasakaalustab mitmekesine metsakooslus ja puisniit. Ala keskossa on planeeritud sotsiaalsed tegevused. Pargist moodustub kogukonna kohtumispaik.

Idee „Üksi ja Koos“ lähtub põhimõt-

test, et inimesel on vahel soov olla üksi ja vahel jälle koos seltskonnaga. Raadimõisa asumi puhkealale luuakse ruum, kus on vastavalt soovile võimalik viibida nii ühes kui ka teises keskkonnas. Pargis asuv parkmets annab võimaluse olla üksi, samal ajal kui süvendatud ja avatud niidu maastik avab vaateid ümbrusele ning tekitab võimaluse koos aega veeta.

Idee „Virb“ annab Raadimõisa asumi puhkealale kaasaegse lahenduse mitmeotstarbelise puhkeala näol. Lähenetud on loovalt, et puhkeala leiaks kasutust aastaringselt. Looklev teedevõrgustik tekitab põneva ja tegevusterohke mängulise keskkonna. Puhkeala peamiseks võtmesõnaks on tasakaal.

Info võitja kohta avalikustatakse Tartu valla kodulehel, Facebooki lehel ja mai Kuukirjas. Jääme põnevusega ootama!

Piirissaarele mänguväljaku rajamine saab toetust

Katrin Sisask

Eelmise aasta lõpus esitas Tartu Vallavalitsus Peipsiveere programmi 2021. aasta taotlusvooru projekti „Piirissaare avaliku mänguväljaku rajamine“. Projekt kanti tegevuskavasse ja mänguväljaku kavandatav valmimise aeg on hiljemalt oktoobris 2022. Projekti kogueelarve on 22 781 eurot, millest toetuse maht 19 363,85.

Foto: Katrin Sisask

Planeeritava mänguväljaku täpne asukoht selgub projekteerimise käigus

Piirissaarele mänguväljaku ehitamise eesmärk on anda saarele turismisihtkohana atraktiivsust ja pakkuda kohalikele elanikele head ning korrastatud elukeskkonda.

„Suveperioodil elab Piirissaarel päris palju lastega peresid ja ka turistide arv, kes koos lastega saart külastavad, suureneb pidevalt. Mänguväljak rajatakse valla teenuskeskuse juurde ja see on avalikuks kasutamiseks. Teenuskeskuses on juba mitu avalikku teenust – raamatukogu, wc- ja duširuum ning valmimas on kogukonnaköök. Seega on see paik, kus külastajatel ja peredel on võimalik jalga puhata ning ka pikemaks ajaks, näiteks telkimiseks, puhkama jääda. Saarel puudub hetkel sellelaadne puhkekoht ja projekti elluviimine laiendaks nii kohalikele kui ka külastajatele saarel olemise võimalusi,“ lisas Tartu valla abivallavanem Tarmo Raudsepp.

Grossi toidukaubad avas poe Tartu vallas

Katrin Sisask

Foto: Sirje Roosipuu

Grossi toidukaubad avas oma uue poe uksed Tartu vallas, Tila külas 1. aprillil kell 10.00.
Tegu on esimese OG Elektrale kuuluva kuplusketi poega Tartu vallas, Tila külas aadressil Keskuse tee 2. OG Elektra omanik Oleg Gross saabus kaupluse avamisele helikopteriga.

Tartu valla noortekeskused leiad nüüd koduleheküljelt noortekad.tartuvald.ee

Estrit Aasma,
Tartu valla kommunikatsioonispetsialist

Foto: Katrin Sisask

Fotol Lähte Noortekeskus

Tartu valla noortekeskuste info leiad nüüd ühtselt koduleheküljelt – noortekad.tartuvald.ee. Koduleheküljе eesmärk on kajastada noortekeskuste tegevusi, teateid jm infot, et nii kohalik elanik kui ka külaline leiaks kiiresti ja lihtsasti üles vajaliku info. Hoia end toimuvaga kursis! www.noortekad.tartuvald.ee

Saame tuttavaks – Tartu valla sotsiaaltööspetsialist Erle Kriisa

Erle Kriisa, Tartu valla sotsiaaltööspetsialist

Olen põline tartlane. Tartus olen sündinud ja kasvanud ning rajanud siia oma kodu. Lapsed on mul juba suured ja õpivad ülikoolis. Peres on ka lemmikloomad: akvaariumikalad ja kodustatud tänavakass koos kahe pojaga.

Huvi sotsiaaltöö vastu tekkis mul umbes viis aastat tagasi. Miks ja millest see täpselt alguse sai, päris täpselt ei mäletagi. Minu esimene sotsiaalalane töö oli psüühilise erivajadusega inimeste juhendamine igapäevaelu tegevustes ehk töö tegevusjuhendajana. Samal ajal asusin ka omandama tegevusjuhendaja kutset Tartu Tervishoiu kõrgkoolis. Töötasin psüühilise erivajadusega inimestega kolm aastat. Seejärel läksin õppima sotsiaaltöö eriala Tallinna Tehnikakõrgkooli. Õpingud lõppevad selle aasta kevadel. Enne Tartu vallas sotsiaaltöötajana tööle asumist sain aasta tööalaseid kogemusi koguda ka Eesti Töötukassas juhtumikorraldajana töötades.

Minu arvates on hea sotsiaaltöötaja positiivse ellusuhtumisega, tal on empaatiavõime ja vastutustunne, hea suhtlemis- ja juhendamisoskus, koostöövõime ning tahe inimesi motiveerida ja aidata. Arvan, et need isikuomadused, lisaks veel sihikindlus, sõbralikkus ning hea huumorimeel, on mul olemas.

Vaba aega veedan tihti looduses, kodus aias ümberkorraldusi tehes, head filmi vaadates või pere ja sõprade seltsis. Meeldib käia nii matkaradadel kui ka Eesti jõgedel kanuutamas. Traditsiooniks on kujunenud iga-aastased kanuumatkad sõpradega. Hobiks on veel küpsetamine. Sõprade ja sugulaste sünnipäevadele tuleb tihti omatehtud tort kaasa võtta.

Foto: erakogu
Erle Kriisa, Tartu valla sotsiaaltööspetsialist

KULTUUR

Väägvere Külakapell nimetati Aasta Kultuuritegijaks 2020!

Katrin Sisask ja Väägvere Külakapell

27. veebruaril nimetasid Eesti Kultuurkapitali Tartumaa ekspertgrupp ning Tartumaa Omavalitsuste Liit Väägvere Külakapelli Aasta Kultuuritegijaks 2020!

Eelmisel suvel sai Väägvere Külakapell 15-aastaseks. Seda tähistati kodusel Väägvere külaplatsil suurejoonelise festivaliga Wäägvere Wolk. Pidulisi oli rohkesti nii siin kui ka sealpool lava, nii pillidega kui ka ilma. Hoogne simman kestis pärastlõunast südaööni välja.

Väärika tunnustusega juubeliaasta lõpetada on kindlasti uhke tunne. Aga kuidas kõik alguse sai ja mida kapelliliikmed ise arvavad?

Tartumaale, Väägvere külla oli oma perega elama asunud Ülle Kool. Armastus lõõtspillimängu ja laulu vastu on saatnud Üllet kogu elu. Lõõtsamängu oskus sai selgeks juba lapsena isa eeskujul. Ülle isa August Laanesaar oli Põlvamaal tuntud ja hinnatud külapillimees. Võib öelda, et kui ikka muusika ja laulud on peres igapäevane loomulik eluosa, siis ei saa see teistestki pereliikmetest niisama mööda minna. Isa Augusti kõigist kolmest lapsest ja ka paljudest lastelastest on saanud muusikud.

2005. aastal otsiti rahvamuusikuid esinema Tartus aset leidnud Hansapäevadele. Ülle koos isa Augustiga kutsuti lõõtsadega mängima.

Kuna juba mõnda aega olid Üllel peas keerelnud mõtted luua päris oma rahvamuusika ansambel, siis pakkuski ta Hansapäevade korraldajatele välja, et esinema tuleb Väägvere külakapell. Mõeldud – tehtud!

Esimesteks kapelli liikmeteks said tütar Kristi Kool, kes oli siis 12-aastane ja poeg Lauri Kool, kes oli 14-aastane. Kristi sai duurkandle ja Lauri jaurami. Kaasa lõi veel tuttavaid muusikuid. Algus oligi tehtud! Vastsel külakapelli juhendajal tuli nüüd silmad lahti hoida ning asuda koondama enda ümber särasilmseid inimesi, kellel tundus olevat huvi rahvamuusika vastu.

Koheselt alustati esinemistega erinevatel sündmustel. Näiteks leian kapelli alguspäevilt, 2007. aasta septembri Tartu valla Kuukirjast nr 130 artikli „Maanaiste kiigepäev Lähtel“, kus Lähte segakoori dirigent Mall Türk kirjutab: „Häält tõstis väsimatu Väägvere külakapell (juhendaja Ülle Kool). Hoolimata oma noorest east on kapell kohalikes ringkondades juba väga arvestatavaks tegijaks tõusnud. Kiigepeolgi mängiti vahetpidamatult, kuni viimsedki tantsijad tantsupõrandal nõrkesid...“

Taoliste sõnadega on kapelli kirjeldatud ka hiljem. Usun, et kõik kes on viibinud peol, kus esinejaks Väägvere külakapell, võivad selle väitega nõustuda. Sest just nii ongi! Kui eestlasele

kohaselt me pidudel esimese asjana tantsupõrandale tormama ei kipu, siis Väägvere Külakapell lihtsalt ei jäta teist võimalust.

Kohalike seas ja ka mujal Eestis saavutati tuntus päris kiiresti ja peagi oli esinemiskalender tihedalt sisustatud. Nii on see tänase päevani – kus midagi toimub, seal on ka Väägvere Külakapell kohal.

Algusest peale on kapell rahvamuusikat ka väljaspool pisikest Eestit tutvustanud ning paljudel välismaistel festivalidel osalenud. Tänaseks on esinetud kümnes Euroopa riigis ja neile lisaks Austraalias ning Udmurtias. Kapelli välisreisidelt saadud emotsiooni võib kokku võtta kaasasolnud fänni toredate sõnadega: „Pool kolm öösel mängiti veel pilli, kell seitse hommikul juba häälestati pille – nii äge oli, et ma kodus puhkasin kaks nädalat reisist välja...“

Aastate jooksul on mängijatele valminud ühtsed esinemisriided, esinduslik vimpel, millega ennast tutvustada, välja antud CD-plaat, soetatud korralik pillipark. Üle kümne aasta kapellis kanneldanud Einar Nõmme eestvedamisel on mitmed pillid ka endi kätega valmis meisterdatud. Üheks selliseks on 2014. aastal Tantsuja laulupeoga käsikäes käivale pillipeole minekuks vormitud pingipill, mida kapell mustaks sokuks nimetab ja mis suure peo ettemängimistel hindajates elevust tekitas. Must sokk on hiljemgi kapelli reisidel kaasas käinud.

Foto: Harri A. Sundell

***TÄNA MÄNGIVAD VÄÄGVERE KÜLAKAPELLIS** (pildil vasakult):*
Siret Loos – duurkannel, rütmipillid; Kristi Kool – eesti lõõts, karmoška, duurkannel; Lili Lokk – rütmipillid; Sergo Sorrok – basskitarr; Ülle Kool – eesti lõõts, karmoška; Jüri Somelar – jauram; Esta Ruusmann – viiul, väikekannel; Sirli Laanesaar – viiul; Sirle Raadi – duurkannel, karmoška, kitarr;
Natalia Alp – duurkannel, karmoška, rütmipillid; (pildilt puudub) Krista Hint - viiul.

Foto: Harri A.Sundell

31.07.2020 Šiauliais , festivali „ Ant Rubežiaus“ pealaval 1200 pealtvaataja ees

Toredaid mälestusi on mitmetelt kapelli liikmetelt. Ülle Kool jutustab, kuidas mehed on kapelli liikmeks saanud:

Oleks hea, kui ühes kollektiivis on olemas arst. Veel parem, kui selleks on loomaarst ja pealegi veel meesterahvas. Nõnda saigi Jüri Somelarist kapelli jauramimängija.

Sergo Sorroki lugu. Ühel hommikul, kui bassimees oli teatanud, et ta ei saa õhtul mängima tulla, kohtasin töökaaslast Sergot ja mulle meenus, et Sergo pidi vist mingit pilli mängima. Küsimuse peale, mis pilli sa mängid, vastas Sergo: „Basskitarri“. „Väga hea“, rõõmustasin, „meil on just õhtuks bassimängija puudu ja tule meiega esinema! See, et Sergo bluusimängija oli, mind ei häirinud, Sergo oli aga kogu päeva väga mures, kuna õhtuste lugude paljud nimed ei tundunud tuttavadki mitte. Tänaseks on Sergo käppa saanud rahvamuusikalood; tihti viskab sekka toredaid improvisatsioonikäike.

Kandlemängija Siret Loos meenutab:

Mina sattusin kapelli liikmeks pooljuhuslikult. Olin ju varemgi nii mõnelgi kapelli reisil kaasas käinud ja mõnikord kapelliga koos laval laulnudki, kuid päris liikmeks sain siiski enne Austraalia reisi, kui selle tarvis hakkasin kannelt mängima õppima. Kuigi algselt kahtlesin oma oskustes, siis just tänu teiste kapelliliikmete soojale innustamisele sain ka ise piisavalt enesekindlust, et siiski proovida. Ja seda otsust pole ma kordagi kahetsema pidanud. Lisaks sain osaks ühest väga ägedast ja soojast seltskonnast, kellega ma muudel asjaoludel arvatavasti nii lähedaselt kokku ei oleks puutunud. Kuigi me kõik oleme kapellis nii erinevatest valdkondadest ja vanusest, siis pole ma ennast kunagi eemale jäetuna või eraldi tundnud. Vastupidi, kapelliga koos tunnen end alati hästi ja koduselt, olgu see siis kusagil kaugel maal või Ülle juures kodus enne proovi ühise laua taga. Meie proovidki ei tundu kunagi nagu kohustus harjutada, vaid pigem koos muusika tegemine ja nautimine. Mäletan, kuidas kapelliga esimesele reisile minnes (olin siis alles põhikoolis) ütles Ülle ühel pimedal varahommikul, kui asju bussi laadisime, mu emale: „Ära muretse, reisil olen ma Siretile teine ema. Nagu kasuema.“ Ja nii on see ka läinud.

Vene rahvusest kandlemängija Natalia Alp, kes on kapellis osalenud kuus aastat, pajatab:

Minu vanaisa kogus ja lindistas 70- ja 80-ndatel hästi palju rahvamuusikat. Eriliseks lemmikuks oli tal aga kapellimuusika. Tollal oli ju igas kolhoosis oma kapell ja sellised kollektiivid olid au sees. Nii ma kasvasingi suviti eesti kapellimuusika saatel.

Minu teed olid Väägvere Külakapelliga paari aasta jooksul mitu korda ristunud, kui olin näinud neid mängimas. Vanaisa kogutud muusika taaselustus. Kapell mängis ja mina muidugi keerutasin tantsu kogu õhtu nende järgi.

Ja siis ühel päeval ütles üks mu tuttav, et seesama kapell otsib uut kanneldajat. Ma seni polnud kunagi ise muusikat teinud, pigem tantsinud, aga soov õppida ja kuuluda kapelli koosseisu oli nii suur, et julgesin proovida.

Jumal tänatud, et Ülle on olnud kannatlik minuga, kui ma mängin valesti, aga ma õpin!

Hästi palju värvikaid sündmusi minu viimase kuue aasta jooksul on seotud kapelliga. Kapelli kuulumine andis minu elule hoopis uue suuna ja uue maigu. Tõi minu ellu täiesti uued emotsioonid ja kogemused – varem pole laval esinenud, varem pole tundnud mõnusat kambavaimu, mis valitseb nii esinemisel kui ka proovides, kus üheskoos sööme Ülle küpsetatud leiba ja joome tema kodus valmistatud tomatimahla peale. Palju toredaid inimesi, kohtumisi. Uusi isiklikke väljakutseid – läksin 50-aastaselt õppima karmoškat. Palju siirast rõõmu, kui näed, kuidas inimesed lustivad meie muusika saatel.

Ere näide Udmurtiast, kus fesivalipublik oli istunud juba kolm tundi järjest, aga meie esinemise ajal kargas püsti ja kukkus tantsima. Siin on alati suur roll publikuga suhtlemisel olnud Üllel, kellel alati on midagi publikule öelda ja nendega samastuda.

Oleme saanud uute kultuuridega kohtumisi erinevatel reisidel. Reisiteema on üldse üks ütlemata tore teema kapellielus. Pole vahet, kas reisime välismaale või naabervalda – ikka toob see ellu värve ja suurt tahet õppida pillimängu edasi!

Ülle on kapellihing ja meie vedur – meie aga tema väiksed vagunid. Tema sees põleb ja pulbitseb kirg rahvamuusika järgi, mida ta tahab kogu aeg teistega jagada. Tema uudishimul pole piire – ta proovib ja teeb hulljulgeid tükke ja kisub meid ka kaasa.

Viiulimängija Krista Hint meenutab:

Mul on värvikas mälestus kapelli esimesest välisreisist Ungarisse 2008. aasta südasuvel, kuhu sõitsid koos meiega Nõo Vana Tantsu Klubi ja killuke naiskoorist Cantare.

Teadaolevalt läksime osalema folkloorifestivalile. Suur oli aga meie üllatus, kui esinemispaika jõudes avastasime end mitte kultuurimajast ega pargist, vaid linna väliujulast basseini äärest, publikuks hulgaliselt ujumiskostüümides inimesi.

Ja nii me mängisime polkat, valssi ja reilendrit, kaunites rahvarõivastes Cantare naised laulmas ja tantsijad tanupaelte lehvides jalga keerutamas, vaatajad basseinis sulistamas.

Rahvamuusika ja kapellis pillimäng – see on elustiil ja mõnus seltskond!

Jääaja Keskuses saavad lapsed tegutsemiseks eraldi toa

Sigrid Sepp, Jääaja Keskuse tegevjuht

Hoolimata piirangutest on Jääaja Keskuse suletud uste taga käinud vilgas töö ning ilmet on võtmas Jääaja Keskuse uus laste tegevustuba.

Foto: Katrin Sisask

Vajadus eraldi lastetoa järele on keskusel olnud juba aastaid. Uues toas hakkavad toimuma lasteaialastele mõeldud õppeprogrammid ning aktiivset tegevust leiavad keskuse pisemad külastajad. Toas saab pidada ka privaatseid kuni 15 osalejaga laste sünnipäevi.

Uue toa peamine eesmärk on pakkuda keskuse temaatikale vastavat põnevat ja harivat tegevust just pisematele külastajatele. Laste tegevustoas on suur ronimissein, kus lapsed saavad proovile panna enda osavuse. Põnevat avastamist pakuvad jääkoopad, kuhu sisse on end peitnud vahvad Eesti looduse tegelased, kelle kohta leiab koobastest ka põnevaid fakte.

Kui suur turnimisjanu on kustutatud, siis saavad lapsed rahulikult tutvuda loodusteemaliste raamatutega jääülikoolides. Kui pisut jäi veel jaksu ja energiat üle, siis saab täpsusviskamist harjutada maailma kõrgeimate tippude tabamisega. Pehmete lumekuulidega tuleb tabada näiteks Mount Everesti või Suurt Munamäge.

Toast leiab lisaks veel suure mammuti seinapusle, jääkeksu, hiigelmoreenid, jää- ja lumeteemalised lauad ning toolid, kus peal saab mõnusalt meisterdada või sünnipäevatorti süüa.

Laste tegevustoa avame koos Jääaja Keskusega pärast Vabariigi Valitsuse piirangute lõppemist. Enne keskuse ametlikku taasavamist on toaga võimalik tutvuda, kui annate enda soovist eelnevalt märku info@jaaaeg.ee

Jääaja Keskuse laste tegevustuba valmib LEADER-projekti: „Jääaja Keskuse lastetegevustoa loomine“ raames.

Tere tulemast Äksi Kaubanduskeskusesse!

Tekst ja foto: Katrin Sisask

Täpselt siis, kui üle-eestiliselt suleti muuseumid ja muud meelelahutusasutused, avati Äksis Kaubanduskeskus. Kõlab nagu aprillinali eks? Aga nali see pole ja Kaubanduskeskus on avatud ning ootab kõiki uudistama.

Ütlesin ühel pärastlõunal lastele: „Täna läheme Kaubanduskeskusesse!" Lapsed kooris: „Misasja, kõik on ju kinni... Kus see Kaubanduskeskus on?" Mina: „Metsas..." ja me läksime...

Kaubanduskeskus avas oma piltlikult öeldes „uksed" 16. märtsil päikeseloojangul kell 18.15. Suuri avamispidustusi ei tehtud koroona tõttu. Aga sellest pole midagi, sest Äksi aleviku servas keset väikest metsatukka asuv Kaubanduskeskus asuvas pisikeses metsatukas olev Kaubanduskeskus ongi paras koht üksi külastamiseks ja mõtisklemiseks metsa vajalikkuse üle.

„Maanteekunsti installatsioon „Kaubanduskeskus" räägib meie metsast, mis inimese heaolu ei tõsta." Nii on kirjas kaubanduskeskuse „vaateaknal uksel", kust võib edasi lugeda: „Äksis on metsatukka loodud kaubanduskeskus. Siin ei pakuta midagi, mida annab meile mets. Ometi on keskus kaupa täis! Siin on kõike, mida vajab inimene, kelle elus on vähe metsa. Näiteks pakutakse plasttünnis laagerdunud viskit või võimalust vaadelda kastepiisamustrilist kangast. Astuge metsa, kaupa valima! Tänu metsa rajatud metsavaesuse kaubanduskeskusele ei vaja inimesed metsa ja nad ei pea muretsema, milleks Eesti metsa kasutatakse!"

„Osutame tähelepanu ka installatsiooni uuele vormile. Maanteekunst on tänavakunsti alternatiiv külade ja alevike jaoks," seletab installatsiooni üks autoritest Tiina Tambaum lahti sõna „maanteekunst" tähenduse.

Nädal hiljem 27. märtsil lisandus Kaubanduskeskusesse ka spordisaal, kus saab ühe koha peal joostes nautida enda ees raamistatud kaunist metsafotot kauneid metsafotosid. Jooksuradasid on kaks, nii saab oma füüsilist vormi ka kaastreenijatele demonstreerida ei pea trenni tegema päris üksi.

Maanteekunsti installatsioon „Kaubanduskeskus" on Äksi eksinäituste lagendikul lahti iga päev kella üheksast üheksani. Siin avaneb mööduja-tele valgus-, teksti- ja häälreklaamis kaubanduskeskuse rikkalik kaubavalik. Keskus jääb avatuks nii kaua, kuni mets lehte läheb ja kõik meie reklaamid ära varjab.

Installatsiooni autorid on Tiina Tambaum ja Leo Hertmann. Reklaamid on sisse lugenud ja kaubavalikut rikastanud Äksi kogukonna liikmed: Mari Hiiemäe, Reet Hiiemäe, Katrin Laiapea, Kristiina Leht, Anita Priks, Marianne Pruks, Pirje Pärna, Kaja Randviir, Karina Reinmann, Ruben Rembel, Siim Reitkam, Andrus Tins ja Katrin Sisask. Installatsiooni tekkimisele aitasid kaasa kunstnik Timo Tootsilt saadud punased tähed ning Aino Keerigu kaubavaatlused poodides ja apteekides.

„Kaubanduskeskus on pidevalt arengus. Kui kellegil on välja pakkuda mõni uus kaup või teenus, siis võtke meiega julgelt ühendust. Saame uut teksti juurde salvestada ja paneme sortimenti kaupa juurde," lisab üks installatsiooni autoritest Leo Hertmann.

Äksi eksinäituste lagendiku ääres avati 2020. aasta suvel Tootsi peenar, kuhu võib kohe, kui mätas kuiv, igaüks istutada, mida soovib. Peenra kõrval kõrgub Suunanäitaja, kust saab teada, kes siinkandis millega tegelevad. Jõulude ajal rõõmustas möödaminejaid valgustatud akende rida, mille ees filmisid äkslased ka oma esimese tantsuvideo „Äksi keksib 2020!", millele . Kuulduste kohaselt on kogukondlikule tantsuvideole peagi oodata järge „Äksi jookseb 2021!". Kas ja mismoodi Äksi aleviku elanikud jooksurajal jooksma pannakse kuuleme kindlasti peagi, sest ürituste eestvedajatel Tiinal ja Leol huumorist ja headest mõtetest juba puudust ei ole!

Karita Tilk,
Tartu valla kultuuritöö spetsialist kommenteerib:
„Praegune aeg soosib teistmoodi ettevõtmisi ja esmapilgul veidi pööraseid ideid, mida võibolla tavaaegadel realiseerida ei saaks, ei jõukas, ei tihkaks. Nii leidsin ka mina end ühel ilusal päikselisel pühapäeval vastavatud Äksi spordisaalist – kulgesin rahulikus tempos jooksulindil ja nautisin ilma. Taustaks kõlasid Äksi kaubamaja tootevaliku kirjeldused, mis kohati suu muigele võtsid.
Äksi kaubamaja – maanteekunst, nagu tegijad ise seda aktsiooni kutsuvad – võiks olla nakatavaks eeskujuks kõigile inimestele Tartu vallas. Võttes praegust aega avatud meelega ja keskendudes sellele, mida saab teha, mitte niivõrd sellele, mis keelatud on, annab see kindlasti vaimule särtsu juurde. Nii et, mis muud kui ärgitan kõiki – proovige ja tehke ka maanteekunsti, sest tänulikke tarbijaid leidub üle valla ja kaugemaltki."

Tartu valla vabaühendused – andke endast märku!

Karita Tilk, Tartu valla kultuuritöö spetsialist

Tartu valla kultuurileht, mis koondab kokku info meie vallas tegutsevate kultuurimajade, kultuuriloojate ja sündmuste kohta, ootab täiendust vabaühendustelt.

Hetkel on info MTÜde, seltsingute aga ka loovisikute kohta, kes Tartu vallas tegutsevad, sageli raskesti leitav ja puudulik. Soovin, et edaspidi leiaks iga inimene, kes veebilehekülge kultuur.tartuvald.ee külastab, vajaliku kultuuriteabe lihtsalt ja kiirelt. Ja mis peamine – see on päevakajaline ja vastab tegelikkusele.

OOTAN VABAÜHENDUSTELT JÄRGNEVAT INFOT:
hea kvaliteediga pilti teie kollektiivist, lühikest tutvustust sellest, kes te olete ja millega tegelete, korrektset kontaktinfot, et soovi korral saaks teiega ühendust võtta.
Info edasta: e-posti aadressil karita.tilk@tartuvald.ee või telefonil 53 407 100.

Kõrveküla raamatukogu avas aknanäituse!

Katrin Sisask

Foto: Hele Ellermaa

24. märtsil teatas Kõrveküla raamatukogu Facebookis oma lugejatele, et nad avasid aknanäituse headest ja huvitavatest lasteraamatutest. Lisatud oli üleskutse julgelt kasutada raamatukogu hetkel pakutavat kontaktivaba laenutust. Kõrveküla raamatukogu direktor Hele Ellermaa lisas: „Hoiame näitust väljas seni, kuni piirangud raamatukogude külastamiseks lõpevad, muidugi täiendame näitust uute raamatutega.“

Jaanuaris, kui Kõrveküla Põhikool peale ehitustöid avati, kolis Kõrveküla raamatukogu uutesse suurte akendega, valgusküllastesse ruumidesse. Raamatukogul on koolimajast eraldi sissepääs ja kuna tegu on ka Tartu Maakonna keskraamatukoguga, siis asub seal ka komplekteerimisosakond. Esialgu oli raamatukogu kontaktivabal laenutusel, kuid 1. veebruaril oli võimalik see üürikeseks ajaks ka päriselt avada. Kahjuks jäi see aeg lühikeseks ja paljud lugejad ei ole uut raamatukogu külastada saanudki.

Kõik Tartu valla raamatukogud pakuvad kontaktivaba laenutust kuni piirangute lõppemiseni. Raamatuid saab valida raamatukoguprogrammist URRAM (www.lugeja.ee). Esitage raamatusoov oma raamatukogu töötajale telefoni või e-kirja teel. Raamatute tagastamine toimub tagastuskasti või muul moel kontaktivabalt.

Kõrveküla Maanaisteselts Miina kutsus naisi pastumaarjapäeva tähistama

Tekst ja fotod: Katrin Sisask

Paastmaarjapäeval, 25. märtsi varahommikul kell 5.45 said Lähte vaatetorni jalamil kokku paar naist Kõrveküla Maanaiste seltsist Miina, et vaadata päikesetõusu ja ühiselt tähistada iidset kevade alguse ja naiste püha.

Facebookis tehti ka üleskutse kõigile naistele, et nad seda päeva tähistaksid – üksi või oma pereringis. Paastumaarjapäeva tähistades ei tohi aga ära unustada, et tegu on naiste pühaga, mida tähistatakse ilma meespereta. Tänaseni säilinud rituaalidest on levinuimad valgete peakatete kandmine ning punaste paelte sidumine raagus puudele. Miina naised tegid neid ja veel teisigi rituaale.

Tartu vald on osa Euroopa Kultuuripealinnast aastal 2024

Karita Tilk, Tartu valla kultuuritöö spetsialist

Tartu linn kannab aastal 2024 Euroopa kultuuripealinna tiitlit, kuid mitte üksi – sellesse erakordsesse projekti on kaasatud ka 19 Lõuna-Eesti omavalitsust, nende hulgas Tartu vald.

Euroopa kultuuripealinnade ekspertkomisjon valis Tartu linna 2024. aasta Euroopa kultuuripealinnaks. Võidu tõi kandidatuuriraamat „Ellujäämise kunstid“, mille kunstiline kontseptsioon kannab endas järgmisi väärtusi: loodushoidlikum linna- ja maakultuur, haritus ja leidlikkus, liikumine ja vaimne tervis, põlvkondade koosloome, paikkondlike paikade esiletoomine, kriitiline ärksameelsus, valdkondadeülene regionaalne ja rahvusvaheline koostöö.

27. jaanuaril 2021 sõlmis Tartu vald sihtasutusega Tartu 2024 koostöölepingu, millega lükati täistuuridel käima ettevalmistustööd kultuuripealinna aastaks. Koostöölepingu sõlmimine tähendab ühtlasi ka kokkulepet panustada sellesse projekti rahaliselt – aastatel 2021, 2022, 2025 iga vallaelaniku kohta 1 euro ja aastatel 2023 ja 2024 2 eurot. Nendele summadele lisanduvad veel kulud, mis kaasnevad sündmuste korraldamisega. Samas saame sealt palju tagasi läbi turunduse, kommunikatsiooni, aga ka programmi ja sündmuste kaudu. Lisaks sellele toob hästi korraldatud kultuuripealinn kaasa turistide arvu kasvu ja tulu riiklikest ning rahvusvahelistest investeeringutest.

Igaüks võiks juba praegu hakata mõtlema sellele, et mis on need põhjused, miks üks turist peaks külastama Tartu valda. Kas on need huvitavad sündmused, ilusad looduskaunid paigad või hoopis põnevad tooted ja kvaliteetsed teenused. Usun, et meil on, mida „ellujäämise kunstide“ aastal külalistele pakkuda, näidata, aga ka seda, millest osa saada ja nautida. Nii et on aeg hakata kõike olemasolevat arendama ning paremaks muutma, kõike seda, mis veel puudu, välja mõtlema.

1. oktoobriks oodatakse igast omavalitusest ideekavandeid projektideks, millega soovitakse kandideerida Tartu2024 põhiprogrammi. Seega, kui sul on mõni põnev projekti- või sündmuseidee, mis haakub „Ellujäämise kunstide“ kontseptsiooniga, siis anna endast julgesti märku. Soovi korral saad osa infovoost, mis tuleb Tartu2024 tiimilt ja samas ka sellest, millega meie valla tasandil tegutsemas oleme.

Ühtlasi kutsun ka kõiki teisi, kes soovivad kaasa mõelda, kampa lüüa või mingil muul moel panustada sellesse, et Tartu vald oleks aastaks 2024 valmis, endast märku andma: karita.tilk@tartuvald.ee või 53 704100.

Foto: Katrin Sisask

Tartu vallavanem Jarno Laur Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 koostöölepingu allkirjastamisel

Uuri Tartu 2024 kohta siit:
www.tartu2024.ee
Loe Tartu linna kandidatuuriraamatut „Ellujäämise kunstid“ siit:
https://drive.google.com/file/d/1gEfscYX8xtMkLG5NHfH-4mE8eubZb5Ukl/view
Tartu 2024 kontaktisik Tartu vallas on Karita Tilk:
Tartu valla kultuuritööspetsialist
Telefon 5340 7100
E-posti aadress
karita.tilk@tartuvald.ee

Loometalgutele unistust ellu viima

Tiia Järvpõld,
blogija „Tiia elu“ ja Kuldvõtmekese Fondi eestvedaja

Olen Tiia Järvpõld ja olen teostamas ühte hullumeelset unistust. Nimelt soovin korraldada (loodetavasti suve teisel poolel) stand-up stiilis vestlusõhtu „Eriti Eriline Eraelu“.

Unistus sai tõsisema alguse Tartumaa loometalgutel oktoobris 2020. Vestlusõhtuga soovin inspireerida inimesi elama oma elu ilma takistusteta – ma arvan, et inimesed loovad endale ise takistusi ja suudavad neid ka ise loovalt ületada.

Seisan selle eest, et toetada erivajadustega inimesi teel iseseisva, ligipääsetava, täisväärtusliku elu poole. Soovin, et nad julgeksid unistada ja oma unistusi teostada. Võime küll koos mõelda, aga julgus unistada ja see ellu viia tuleb ikkagi igaühe enda seest.

Vestlusõhtutel jagan inspiratsiooniks oma elukoge-

Foto: erakogu

Tiia Järvpõld

must natuke üle võlli. Usun, et läbi naeru saab rääkida väga tõsistest asjadest ja läbi ühe elukogemuse saame rääkida elust endast. Vestlusõhtute läbi soovin ulatada nii käe (või jala), kui südame neile, kes veel kahtlevad võrdväärse elu võimalikkuses. Minu arvates võrdväärne elu tähendabki seda, et igaüks sooviks ja saaks oma elu rahuldust pakkuvalt ja õnnelikult elada ning olla lihtsalt üks kõigi teiste seas.

Loometalgute juurde jõudsin juba 2019. a. sügisel Võrumaal, kus osalesime Kuldvõtmekese meeskonnaga. Järgmistel ehk IV Vunki mano! loometalgutel võitsime Heaolu eripreemia. Loogiline jätk oli minna Tartumaa loometalgutele, kuna olen ise pärit Kastre vallast Tartumaalt.

Praeguseks on Kuldvõtmekese meeskond kahanenud 2-liikmeliseks, aga ma ei ole pettunud. Ehk ongi see omamoodi positiivne. Peaeesmärk on luua korralik Kuldvõtmekese Fond, mille kaudu pakkuda eelkõige vaimset ja hingelist tuge ning julget inspiratsiooni kõigile, kes seda vajavad.

Loometalgud on näidanud, et oleme kõik millegi loojad, olgu meil siis erivajadus või mitte. Sellepärast tunnengi ma ennast teiste loojate seas superhästi ja ma loodan, et ka teised tunnevad sama.

Kohtume Kõrvekülas 1.–2. oktoobril 2021 ja armastame ikka oma unistusi teoks teha!

Aitäh, et annad asjad ringlusse!

Uuskasutuskeskus ja Esme Kassak

Uuskasutuskeskus korraldab üle Eesti kogumisringe, et teha inimestele mugavaks üleliigseks muutunud heas korras asjade ära andmine. Nii ei lõpeta korralikud asjad prügis. Tänavu alustas keskus sõite eriti vara ning Uuskasutuskeskuse kaubik peatus veebruari lõpus Tartu vallas Kõrvekülas ja Vahil. Tegemist oli esimese sõiduga siiakanti ja oli tore täheldada, et inimesed ka sellise võimaluse ära kasutasid.

Uuskasutuskeskusele annetati nii riideid, nõusid, raamatuid kui ka erinevaid kodukaupu. Suur aitäh kõigile, kes andsid asjad uuele ringile! Uuskasutuskeskus sorteeris kõik annetuse teel saadud asjad ning on suunanud need juba uuesti ringlusse – seda Uuskasutuskeskuse Tartu kaupluste kaudu. Uuskasutuskeskuse Tartu kauplused asuvad Annelinnas Kalda tee 24 ja kesklinnas Riia 11. Nendesse kauplustesse saab tavapärastel lahtiolekuaegadel, E–R 10–18 ja L 10 –16, tuua annetusi kontaktivabalt ka piirangute ajal, helistades kohapeal kaupluse telefoninumbril, mille leiab ukselt.

Uuskasutuskeskus võtab vastu kõiksugu heas korras asju, mis võiksid kellelegi veel kasulikud olla: puhtaid ja terveid rõivaid, jalatseid, nõusid, mänguasju, raamatuid, kodusisustusasju, tekstiile, spordi- ja hobivahendeid, tehnikat, mööblit, isegi toataimi. Kodust võib ära tuua ka hooajavälised asjad, näiteks kelgud ja soojad rõivad, mida enam ei vajata. Nii saab endale koju ruumi juurde ja keegi teine vajaliku asja võrra rõõmsaks.

Igapäevaselt saab Tartus asju mugavalt ära tuua ka kesklinnas asuva Tasku keskuse uuskasutuskappi, mis asub keskuse bussijaamapoolse sissekäigu juures. Kogumiskapi teeb eriliseks, et sinna saab tuua ka nõusid. Mahukamate esemete jaoks, nagu mööbel ja kogukam tehnika, saab Tartus ja linna lähistel tasuta järele kutsuda kaubiku. Selleks tuleb annetatavast esemest saata foto ja enda kontaktandmed aadressile kaubik@uuskasutus.ee. Täpsemat infot saab: uuskasutus.ee/kaubik.

Uuskasutuskeskus katab asjade müüki panekuga oma kaupluste ülalpidamiskulud ning ka võimaliku laienemise üle Eesti. Uuskasutuskeskusel on üle Eesti 15 poodi, lisaks e-pood aadressil pood.uuskasutus.ee. Uuskasutuskeskus toetab oma koostööpartnerite kaudu vajaduspõhiselt mitmeid abivajajaid, näiteks igakuiselt toetatakse Eesti Lasterikaste Perede Liidu kaudu suurperesid.

Uuskasutuskeskus toetab teadlikku tarbimist ka laenutuste kaudu, sest mõnikord on vaja kindlaid asju vaid piiratud ajal. Heaks näiteks on muusikavideod, kuhu on erinevaid esemeid vaja vaid võtete jaoks ning selleks ei ole mõistlik osta uhiuusi asju, mis hiljem asjata seisma jäävad. Veel toetab Uuskasutuskeskus mitmesuguste materjalidega käsitöölisi, kunstitudengeid ja õpilasfirmasid. Eelmise aasta lõpus toetas Uuskasutuskeskus näiteks Tartus toimunud noorte moekonkurssi „Moeke“.

Üle Eesti süttivad Jüriöö Märgutuled

Ajakeskus Wittenstein

23. aprillil kell 21.00 süttivad üle Eesti Jüriöö Märgutuled eesmärgiga tähistada jüripäeva ja näidata, et Eestimaa küla elab.

Märgutuled läidetakse üle kogu Eesti juba neljandat aastat. Kui varasemalt moodustati tulekett vabatahtlike tulehoidjate abiga läbi külade ja valdade, siis sarnaselt 2020. aasta kevadele kutsub Ajakeskus Wittenstein märgutuld süütama oma koduhoovis.

Eestimaa ajalugu tutvustava keskusena on Paides asuva ajakeskuse südameasjaks maarahva traditsioonide tutvustamine ja väärtustamine. „Jüripäeval on oluline tähendus just maarahvale. Teab ju vanem põlvkond hästi, et tegu on kevadiste põllutööde algusajaga,“ sõnas Ajakeskuse Wittenstein turundusjuht Eliis Õunapuu. Jürituld on eestlased teinud läbi aegade, kui algselt süüdati tuli kurja peletamiseks äsja väljalastud karja juu-

rest, siis 1343. aasta jüriööl sai sellest märgutuli suure ülestõusu alguseks.

„Jüripäeval pöördume tagasi oma juurte juurde ja väärtustame maarahva traditsioone, mis on aidanud Eesti rahval rasked ajad üle elada," lisas Õunapuu.

Jüriöö Märgutulede suursündmusest saab osa võtta igas Eestimaa nurgas.

KUIDAS TOIMIDA?

1) Märgi oma tulekoht kaardile kodulehel www.jüriöömärgutuled.ee
2) Süüta 23. aprilli õhtul kell 21.00 oma koduhoovis lõke, tõrvik, küünal või muu märgutuli. Seejuures järgi tuleohutuse ja Terviseameti nõudeid.
3) Postita foto või video märgutulest Facebooki lehele Jüriöö Märgutuled 2021 või saada e-posti adressile jyrioo@wittenstein.ee.
4) Jälgi Jüriöö Märgutulede ülekannet Delfi TV-s.

Jüripäeva pidamisega näitame, et Eestimaa küla elab!

Tartu Rattamatkade suvine sari viib ratturid kaunite veekogude juurde

MTÜ Tartu Rattamatkad

Aprillis algava rattamatkade sarja sihtkohtadeks on Tartumaal asuvad paisjärved ja hürdotehnilised ehitised.

Rattaga kodukandi avastamine on põnev seiklus, lisaks ka sportlik ja perekeskne harrastus. Linnast välja sõites avanevad uhked maastikud ja iga hetk võib tunda, kuidas loodus su ümber elab.

Tihti on inimtegevuse tulemusel loodust muudetud ning paljudesse kohtadesse on rajatud kauneid järvesilmasid. Matkasarjas osalejatel on võimalus külastada ligi paarikümmet tehisveekogu ja tutvuda nende tekkelugudega.

Covid-piirangute tõttu toimub matkasari sarnaselt eelmisele aastale. Matkast osavõtu registreerimine toimub TRM kodulehel www.tarturattamatkad.ee. Matkade sihtpunkte saab külastada nädala jooksul ja igas punktis ootab osalejat väike ülesanne, millele vastamine kinnitab osalemist.

Infot matkasarja kohta edastatakse sarja kodulehel, Tartu Kultuuriaknas ning Tartu Rattamatkade facebooki lehel.

Jalgrattaga matkamine on lihtne – kõik osalejad alustavad matkanädalal oma retke oma kodust endale sobival ajal. Marsruut, matkaseltskond ja tempo valitakse endale meelepärane. Iseseisvalt võetakse ka vastutus liiklusohutuse eest.

Matkal osalenute vahel loositakse välja meeneid. Hooaja lõpus loositakse aga aktiivsemate osalejate vahel välja jalgratas – nii on see olnud juba viimased kolm aastat.

Osalemine Tartu Rattamatkade sarjas on tasuta.

Rattamatkade sarja toetab Tartu Linnavalitsus ja Tartumaa Omavalitsuste Liit.

Liikumisharrastus liidab!

Maarja-Magdaleena Põhikooli tegemised – märts 2021

J. V. Veski nimelise Maarja-Magdaleena Põhikooli õpetajad

Õppetöö taas distantsil – vanad väljakutsed, uued võimalused

Lauri Naber, Maarja-Magdaleena Põhikooli direktor (KT)

Nagu eelmisel aastalgi, läks märtsi keskel koolielu taas distantsile. Kui eelmisel korral tabas see kõiki mõnevõrra ootamatult, siis seekord on kogu kooliperel vastav kogemus juba all, mis laseb toimuvat juba rahulikumalt võtta.

Veel enamgi – kuna olukord on üleriigiline, loob see uusi võimalusi. Praegusel ajal on lihtsam osaleda mitmesugustes põnevates projektides, mis varem olnuks võib-olla logistiliselt ja geograafiliselt keerukad korraldada. Ning kuigi distantsil olemine hoiab inimesed üksteisest lahus, ei tähenda see, et sõprade-tuttavatega – ka välismaistega – suhtlemine täiesti lõppeb. Nii oligi märtsikuu Maarja-Magdaleena põhikoolis seotud mitmete huvitavate ühisprojektidega.

Rahvusvaheline noorteprojekt Erasmus+

Kristiina Raja, Maarja-Magdaleena Põhikooli muusikaõpetaja, Erasmus+ projekti koordinaator

Maarja-Magdaleena Põhikoolis oli aasta alguses fookuses vaimne tervis. See on üks osa rahvusvahelisest Erasmus+ projektist „Abistav käsi heaolu loomiseks". Lisaks möödunud lehes mainitud tegevustele tõi selles projektis osalemine kaasa palju muudki põnevat.

Alustasime muinasjuttudest – uue traditsioonina lõpetasime koolipere esmaspäevased infominutid meelerahu-muinasjutuga, mis nõudis õpilastelt lõdvestumist ja kuulamisele kes-

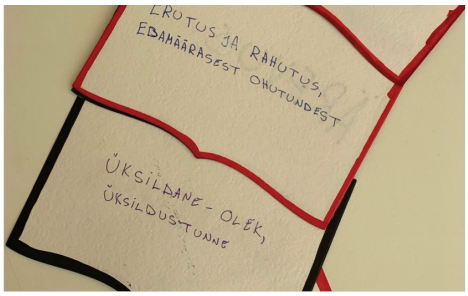

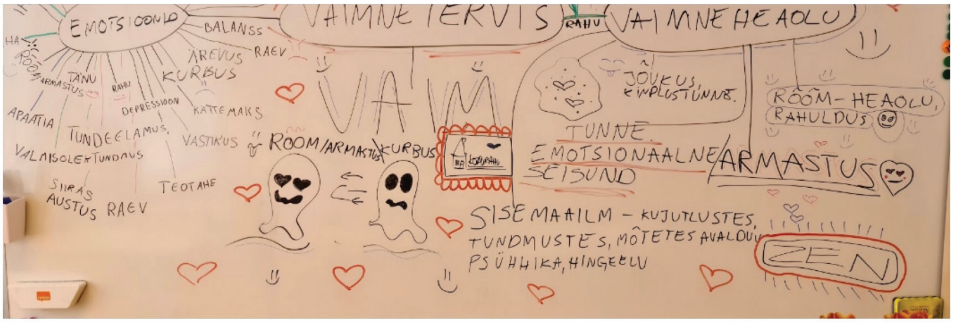

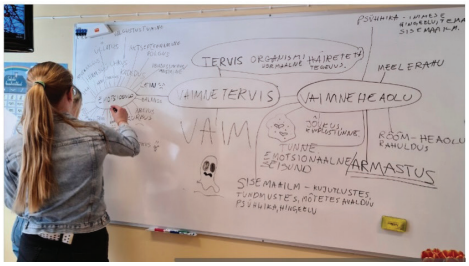

Fotod: Kristiina Raja ja Kirsti Kadaja-Prodanets

8. klassi õpilased tööhoos. Ajurünnaku ja otsingute tulemusel valmisid harivad emotisoonikaardid

kendumist.

Selline sisekaemus ei sobinud küll kõigile ning alati leidus mõni õpilane, kes selleks ajaks saalist lahkuda eelistas. Arutelud õpilastega vaimse tervise teemal viisid meid otsima vastuseid mitmetele küsimustele. Mis on vaimne heaolu? Millised on meie emotsioonid, kuidas me neid väljendame ning kuidas need meie heaolu mõjutavad?

Lõpuks jõudsime järeldusele, et vaimne heaolu sõltub paljuski meie elustiilist. Tegelemine hobidega, enda tunnetest rääkimine, üksteise abistamine, tervislik toitumine – need on vaid mõned näited tegevustest, mis aitavad meil olla vaimselt terved.

Eesti keel on rikas sõnade poolest, millega oma tundeid ja emotsioone väljendada. 8. klassi õpilased uurisid sõnaraamatuid ning leidsid vaimse heaoluga seonduvaid sõnu nii palju, et valmis emotsioonide tähestik. Kes meist on kuulnud selliseid sõnu nagu apaatne ja õõv ning teavad ka nende tähendusi? Teadmiste kontrolliks saigi igale emotsioonikaardi pöördele ka sünonüümid ja selgitus kirjutatud. Sarnast sõnavara käsitleti ka inglise ja saksa keele tundides. Ilusaimad sõnad jõudsid tänu 6. klassi õpilaste kätetöö-le ka rõõmsavärvilistele heade soovide magnetitele. Need saatsime kingitustena meie partnerkoolidele.

Kuna keeruline hetkeolukord praegu reisida ei luba, toimusid kaks kõikide partnerkoolide koosviibimist teema lõpetuseks ekraani vahendusel. Neil ühistel lõõgastavatel kohtumistel tutvustati lihtsamaid joogaga seotud elemente. Kuna vaimse heaolu projekti koordineeris Šotimaa kool, otsustasid nad siduda selle Harry Potteri temaatikaga. Lapsed kujundasid omale headest mõtetest tulvil oleva nähtamatu keebi ning rändasid mõtetes mööda Potteri-võlumaailma.

Põrsakesed ja detektiivid koolitunnis

Lauri Naber, Maarja-Magdaleena Põhikooli direktor (KT)

Kuidas pakkuda õpilastele mitmekesist tegevust ning lisaks ainekavale kanda hoolt ka nende silmaringi laiendamise eest, on alatine väljakutse. Huvitaval kombel on aga seoses koroona-ajastuga asjad mõnes mõttes isegi paranenud. Paljud asutused leidnud üles võimalused enda tutvustamiseks veebis ning sündmused leiavad aset telesilla vahendusel.

Sellega seoses on ka Maarja-Magdaleena Põhikool aktiivselt kasutanud pakutavaid võimalusi koolipäeva rikastamiseks erinevates ainevaldkondades.

Loodusainetes toimus koostööprojekt teadust propageeriva noortefirmaga Kolm Põrsakest. Selle käigus demonstreeriti keemias, füüsikas ja loodusõpetuses omandatavaid põhimõtteid katsete abil. Tunde viis läbi eelmise hooaja Rakett69 finalist Riko Piirisild, osalesid 3.–9. klassi õpilased kolmes grupis ning igal grupil oli kaks tundi. Kui esimeses tunnis nägid õpilased katseid pigem passiivselt, kuid said kaasa lüüa küsimuste ja kommentaaridega, siis teises tunnis said nad ka ise osaleda kodus leitavate vahendite abil sooritatatavate katsetega – näiteks, kuidas panna plekkpurk „hüppama“. Kumb tund meeldis õpilastele rohkem? Loomulikult see teine!

Humanitaaria valdkonnas said 5.–6. klassi õpilased Tartu Ülikooli muuseumi korraldatud veebitunni raames teha ajarännaku Vana-Kreekasse. Tunni teemaks oli kultuur ja mütoloogia ning selle käigus kasutati peamise tutvustusvahendina erinevaid tolle perioodi skulptuure. Lisaks juhendajate seletustele pakuti kõigile võimalust ka ise küsimustele vastata. Osalenud õpilase hinnangul meeldis kõigile, et iga näidatud skulptuuri kohta oli rääkida oma lugu – ning kujutatu oli juba varem tuttav omaenda õpikust.

Ja oma võimalus veebitunnis enda mõistust teritada avanes ka kõige pisematele. 1.–5. klass said võimaluse osaleda mängus „Virtuaaldetektiivid Nukuteatrimuuseumis“. Legendi järgi olevat üks nukkudest öösel „ellu ärganud“ ja muuseumis ringi käinud. Detektiivide eesmärk oli koguda selle kohta vihjeid, need paberile kirja panna ning lõpuks jõuda järeldusele, milline nukk seda tegi. Selle käigus õppisid lapsed paljugi ka erinevate nukkude

Fotod: Liisi-Triin Siimenson ekraanilõige „Nukuteatri detektiividest“

ja nukuteatri kohta – näiteks osutus meeldejäävaks faktiks, et nukk Gulliver oli 7-meetrine, ning avastamisrõõmu jagus osalenutele küllaga.

Seega võib kokkuvõttes öelda, et kuigi distantsõppel viibimisel on teada varjuküljed, võib sellest leida ja kaasa võtta ka positiivset. Õpilaste osalemine koolipäeva raames toimuvatele projektidel või nende kokku viimine huvitavate inimestega on lihtsam – kuna suur osa elust toimub niigi „distantsilt“, pole enam nii suurt vahet, kas asud suur- või väikelinnas või sootuks maal.

J. V. Veskile pühendatud Tartu valla põhikooliõpilaste omaloomingukonkurss

Liisi-Triin Siimenson, Maarja-Magdaleena Põhikooli sekretär/huvijuht

J. V. Veski nim Maarja-Magdaleena Põhikool on traditsiooniliselt korraldanud omaloomingukonkurssi, mis on pühendatud kooliga seotud keelemeestele ning mille tulemused avaldatakse emakeelepäeval. Osalema on oodatud kõik valla põhikooliõpilased ning rõõmustav on, et kuigi enamus osalejaist oli endiselt „kohalikud“, siis sel aastal löödi teistestki koolidest kaasa rohkem kui kunagi varem, vähemalt nooremates kooliastmetes. Konkurss toimub kooliastmete kaupa kolmes kategoorias: luuletused, lühijutud, kunstiteosed. Teemadeks on „aasta lind/aasta loom“ ning igal aastal on ka unikaalne teema, milleks sel korral oli meie suuremate projektidega haakuv „Terves kehas terve vaim“. Laekunud töid hindab komisjon „pimesi“ – varjunimede alusel.

Luuletusi ja lühijutte hindas komisjon koosseisus Airi Kool (Maarja-Magdaleena raamatukogu juhataja), Jaanus Rooba (Tartu Maarja kooli direktor) ning kirjanikud Veiko Belials ja Mann Loper, tulemused olid järgnevad:

Luuletused:
I Kooliaste (1.–3. kl)
1. Elar Nigula (Maarja-M PK)
2. Katriin Ala (Kõrveküla PK)
3. Kerten Reisalu (Kõrveküla PK)

II Kooliaste (4.–6. kl)
1. Ruudi Tiits (Tabivere PK)
2. Uko Mansberg (Maarja-M PK)
3. Maibrit Veedla (Tabivere PK)
   Kaspar Oja (Lähte ÜG)

III Kooliaste (7.–9. kl)
1. Mati Mansberg (Maarja-M PK)
2. Elen Orma (Maarja-M PK)
3. Kertu Paljak (Maarja-M PK)

Lühijutud:
I Kooliaste (1.–3. kl)
1. Gregor Põldre (Kõrveküla PK)
2. Estelle Erme (Maarja-M PK)
3. Karoliin Vähk (Kõrveküla PK)
   Lisbet Hillak (Kõrveküla PK)

II Kooliaste (4.–6. kl)
1. Anette Grete Kase (Maarja-M PK)
2. Eleliis Orma (Maarja-M PK)
3. Ron Romer Kangur (Maarja-M PK)

III Kooliaste (7.–9. kl)
1. Kaisa Goldberg (Maarja-M PK)
2. Kaarel Kristofer Kerge (Maarja-M PK)
3. Annely Goldberg (Maarja-M PK)

Kunstitöid hindasid Heidy Prükk (Maarja-Magdaleena raamatukogu), Silver Urbas (Maarja-M PK hoolekogu esimees), Kersti Kont (Kõrveküla PK õpetaja) ning kunstnikud/kunstihuvilised Artur Tuur Kuus, Piia Poolak ja Ly Liblikas.

Kunstitööde tulemused:
I Kooliaste (1.–3. kl)
1. Tõnis Timma (Kõrveküla)
2. Katre Altmäe (Maarja-M)
3. Grete Joorits (Kõrveküla)

II Kooliaste (4.–6. kl)
1. Eleliis Orma (Maarja-M)
2. Mia Rebaste (Kõrveküla)
3. Heidi Kalg (Kõrveküla)

III Kooliaste (7.–9. kl)
1. Kaisa Goldberg (Maarja-M)
2. Miia Liisa Tuvi (Maarja-M)
3. Elen Orma (Maarja-M)

Lisaks auhinnatutele pälvisid erinevates kategooriates veel eripreemiaid Miia Liisa Tuvi, Romet Kase, Mette Mirjam Kuusik, Mai Kallaste, Elisabeth Haossar, Kristjan Metsand.

Auhinna pälvinud töödega – ning kirjanduszürii liikme Veiko Belialsi toreda kaaskirjaga – on võimalik tutvuda Maarja-Magdaleena kooli koduleheküljel (jvmaarja.edu.ee). Omalt poolt täname kõiki osalenuid ja loodame järgmisel aastal veel arvukamat osavõttu!

Tartu valla suusatajad võitsid Tartumaa talimängudel 3 kuld- ja 3 hõbemedalit

Tekst ja foto: Toomas Rosenberg

Olenemata kahanevatest lumeoludest veebruarikuu lõpus ja Covid-19-st tulenevatest piirangutest oli siiski võimalik 1. märtsil Lähte tervisekeskuse suusaradadel läbi viia Tartumaa talimängude murdmaasuusatamise võistlused.

Võistlusrajad valmistas ette Tartu valla Spordikool ning läbiviijateks olid Tartu Suusaklubi ning suusaklubi Suusahullud. Võisteldi kolmes meeste ja kolmes naiste vanuseklassi vabatehnikasõidus. Tartu valla suusatajad võitsid kokku 3 kuld- ja 3 hõbemedalit. Kolm medalit võideti Kivilite pereliikmete poolt. Naiste distantsil oli võidukas tütar Gerda, N40+ distantsil ema Heleri ning M40+ distantsil võitis hõbemedali isa Allar. Tubli saavutus. Kuldmedali võitis Sille Rell N50+ vanuseklassis ning hõbemedali Aleksander Tamm meeste ning Raul Arula M50+ vanuseklassis. Tublilt esinesid ka Tartu valla Spordikooli õpilased Kermo Tarv, Teele Lill ja Getter Somelar ning nende treener Ago Vahtra.

Tartu valda esindas 18 suusatajat. Tartumaa talimängude murdmaasuusatamise omavalitsuste arvestuses võitis Tartu vald teise koha Tartu linna järel ning Kambja valla ees.

Väga nakkav lindude gripp ohustab kõiki linnupidajaid

Põllumajandus- ja Toiduamet

Kõrge patogeensusega lindude grippi on tuvastatud peamiselt põhjarannikult surnuna leitud veelindude seas. Siiski ohustab haigus tervet Eestit, sest peagi on hoogustumas lindude ränne ning nakkuse levik võib veelgi suureneda.

Kaitse oma kodulinde
Kodulindude lindude grippi nakatumise vältimisse saab panustada iga linnupidaja. Lindude gripi leviku tõkestamiseks kehtestas Põllumajandus- ja Toiduamet (PTA) alates 1. märtsist üle-eestilise kodulindude väljas pidamise piirangud. See piirang kehtib kõigile kodulindude pidajatele. Lisaks lindude seespidamisele on väga oluline registreerida oma lindude pidamise koht PRIA põllumajandusloomade registris. Nõnda saab amet operatiivselt viiruse levikut tõkestada ja olla sellel keerulisel ajal linnupidajatele toeks. Registris olek on oluline, muuhulgas ka selleks, et kui linnud tuleb tõepoolest hukata, on võimalik taotleda riigilt nende hüvitamist.

Majanduskahju võib olla laastav
Väga nakkava lindude grippi viiruse tüve H5N8 puhul, mis Eestis levib on tegemist eriti ohtliku loomataudiga. Eriti ohtlikeks loetakse loomataudid, mis on kiiresti levivad ja inimese poolt raskesti kontrollitavad. Lindude gripi puhul on tegemist on väga nakkava, ägedalt kulgeva ja suurt suremust põhjustava viirushaigusega, millel puudub ravi. Kui eriti ohtlik lindude gripp diagnoositakse kodulindudel, siis haiguse edasise leviku ärahoidmiseks kodulinnud hukatakse ning sööt, söödanõud, jäätmed ja muu materjal, mis on haigusega saastunud töödeldakse või hävitatakse. Samuti kuuluvad hävitamisele nakatunud lindudelt pärit loomsed saadused – linnuliha ja munad. Kogu linnupidamishoone tuleb desinfitseerida.

Euroopa riikides on alates 2020. a oktoobrist kõrge patogeensusega lindude gripi leviku vältimiseks hukatud üle 10 miljoni kodulinnu. Seega põhjustab väga nakkav lindude gripp suurt majanduslikku kahju. Ametile teadaolevalt on täna Eestis üle 2500 linnupidaja, neist üle tuhande linnuga linnupidamishooneid on üle saja. Lisaks leidub palju linnupidajaid, kes võtsid endale kanad eriolukorra ajal, kuid pole end arvele võtnud. Seega võib linnupidajate tegelik arv olla kordi suurem.

Linnugripi peamised sümptomid:
- harja, lokutite ja näopiirkonna turse;
- isutus, uimasus kõhulahtisus;
- linnud hingeldavad ja hari ning lokuti muutuvad siniseks;
- munatoodangu järsk langus.

Selleks, et kaitsta oma kodulinde:
- hoia linde siseruumis ning väldi igasugust kokkupuudet metslindudega;
- ära lase kõrvalisi isikuid oma lindude juurde;
- enne lindude juurde minemist ja nende toitmist, pese käed ning vaheta riided ja jalanõud.
- juhul kui märkad ebatavalist suremust, siis teavita sellest veterinaararsti.
- välisriigist tohib linde ja haudemune tuua vaid veterinaarsertifikaadi alusel.

Mida teha kui leiate surnud linnu:
- Juhul, kui leiate hukkunud veelinde (haned, luiged), hulganisti surnud metslinde või surnud röövlinnu (kullid, kotkad) korjuse, siis palume sellest teavitada helistades infotelefonil +372 605 4767. Kindlasti ei tohiks ise linde kokku koguda ning neid kuhugi toimetada, sellega võite viiruse levikut suurendada. Vajadusel võtab amet ka proovid.
- Kodulinnu surmast teavitada veterinaararsti, kellelt saad edasised suunised.

Rohkem infot saab vaadata Põllumajandus- ja Toiduameti veebilehelt https://pta.agri.ee/, sinna on kokku kogutud ka vastused korduma kippuvatele küsimustele. Lisaks uuendame iganädalaselt lindude gripi leviku kaarti ja muud olulist infot. Operatiivselt leiab infot ka ameti Facebook kontol.

Muutunud Tuleohutuse seadus toob vingugaasianduri kohustuse ja muudab asjaajamist

Viljar Schmidt,
Päästeameti Lõuna päästekeskuse ohutusjärelevalve büroo juhataja

Alates 1. märtsist kehtib muudatustega Tuleohutuse seadus, mis toob kaasa uusi kohustusi ja võimalusi. Allpool on ülevaade olulisematest tavainimest ja ettevõtjaid mõjutavatest muudatustest.

- Kui elamus või korteris on tahkekütusel töötav küttesüsteem, näiteks ahi, pliit või kamin, siis peab omanik elamu või korteri varustama peale autonoomse tulekahjusignalisatsioonianduri, milleks on tavaliselt suitsuandur, ka vähemalt ühe autonoomse vingugaasianduriga. Samuti kui hoones või hoone osas, näiteks saunas või muus mitte-eluhoones, on tahkekütusel töötav küttesüsteem, peab omanik sellise hoone või hoone osa varustama vähemalt ühe nõuetekohaselt paigaldatud autonoomse vingugaasianduriga. Vingugaasianduri kohustus muudetud Tuleohutuse seaduse järgi hakkab kehtima alates 2022. aasta 1.

jaanuarist.

• Kasutusele võetakse päästeinfosüsteem küttesüsteemide kohta. Infosüsteemi sisestavad pottsepad ja korstnapühkijad kogu info tehtud tööde ning avastatud puuduste kohta. Kütteseadmete puhastamise akte ja ettepanekuid enam paberkandjal täita ei ole vaja. Kogu info küttesüsteemi kohta on vaadeldav infosüsteemis, kuid korstnapühkija kohustus on hoolduse käigus avastatud probleemidest teavitada ka küttesüsteemi omanikku.

• Kohalik omavalitsus võib ehitusseadustikus sätestatud ehitus- või kasutusloa anda üksikelamule, suvilale, aiamajale või elamu teenindamiseks vajalikule abihoonele ilma Päästeameti kooskõlastuseta.

• Erasektori tuleohutuse spetsialistid saavad hakata pakkuma tuleohutusteenuseid, mille raames viivad läbi tuleohutusülevaatusi, mis võrdsustatakse riikliku tuleohutusjärelevalvega. Seaduses on määratletud ettevõtete liigid, mis peavad kolme aasta jooksul tegema tuleohutusülevaatuse, mille läbiviija on erasektori tuleohutusspetsialist. Erasektori spetsialisti poolt läbiviidav tuleohutusülevaatus vastab varasemale riikliku järelevalve ülevaatusele. Päästeametil on õigus jälgida eraettevõtja ülevaatuste tulemusi ja viib läbi pistelisi kontrolle kontrollitud ettevõtete- ning spetsialistide toimingute üle.

• Seaduses täiendati tuletõrje veevõtukohale esitatud nõudeid.

Helpificu vabatahtlikud abistavad eakaid ja erivajadusega inimesi elutähtsate toimingute juures

Kristina Amor , Helpificu projektijuht

Helpificu tugikeskkonna (www.helpific.com) vabatahtlikud abistavad koroonakriisis erivajadusega inimesi ja eakaid elutähtsate toimingute juures nagu näiteks toidukoti ja ravimite kojutoomine. Vabatahtlikud pakuvad abi ka igapäevatoimingutes ja majapidamistöödes. Üksikule ja koduseinte vahele lõksu jäänud inimestele on olulised jutuajamised telefoni teel.

Kuidas pakkuda abi:
• leia Google plays või Appstore keskkonnas Zelos Team Management ja laadi alla;
• loo endale konto;
• otsi märksõna Helpific;
• vali abipalve, mida oled valmis täitma.

Kuidas küsida abi:
Kui vajad abi toidukoti ja ravimite kojutoomisel, siis helista Helpificu tugiliinile numbril 5660 4642. Sellel numbril saad edastada oma toidunimekirja ja oma kontaktid. Varu palun veidi sularaha toiduainete eest tasumiseks.
Abipalve saad sisestada ka Helpificu tugikeskkonnas aadressil www.helpific.com, täites oma profiili ja kirjutades abipalve koos telefoninumbriga.

Küsimuste korral:
Kirjuta Helpificu Facebooki lehel sõnumitesse või helista tugiliinile numbril 5660 4642.
Abi pakkumisel ja abi saamisel palume järgida Terviseameti soovitusi. Kogu koroonakriisi puudutava info leiab www.kriis.ee.

Mõned abistamise lood:
Eakad prouad ja härrad on saanud Helpificu vabatahtlikelt 350 korral abi toidu ja ravimite kojutoomisel. Näiteks vajas haiglast koju naasnud vanahärra Toivo abi ravimite toomisel koju, sest tundis end veel väga nõrgalt. Jalaluumurruga Tamara leidis vabatahtlikud abistajad, kes käivad väljas tema koera Sjopaga ja toovad koju toidukotid.
Vabatahtlik Jelena leidis praegusel rusuval ajal enda jaoks päästerõnga teiste inimeste abistamises. Ta on abistanud vanemaid inimesi üle kümne korra. „Kui teed midagi head, siis on tunne, et astud seda väikest, aga tegelikult nii suurt sammu parema maailma poole," pajatab ta. „Äge tunne on sõita kodu poole teadmisega, et täna on tehtud heategu. Soojus südames, naeratus näol ja rahu mõtetes. Sinu sees peegelduvad nende inimeste tänu ja rõõm, keda oled aidanud."
Helpificu kaasasutaja Tom Rüütel on Helpificu püsikasutaja, kes on kasutanud tugikeskkonda kaksteist korda. Veebruarikuus leidis Tom platvormilt ka isikliku abistaja, kes on valmis abistama teda igapäevategevustes.

Sootaga Maanaiste Seltsi ajalugu

Koostan Sootaga MNS 25. aastapäeva tähistamiseks raamatut, paraku on mõne sündmuse kohta vähe infot. Sain päris palju materjali Tartu Valla Kuukirjadest, aga kuni aastani 2004 oli fotode kvaliteet kehvapoolne ja mõned sündmused pole kuukirjas üldse kajastamist leidnud. Seepärast **pöördun abi saamiseks Tartu valla elanike poole, kes neil üritustel osalesid ja palun neil oma mälestusi ja fotosid minuga jagada.** Kirjutan praegu peatükki Lähtel aastatel 1998 - 2017 toimunud laste lauluvõistlustest. Eriti ootan aastatel 2007, 2010, 2011 ja 2012 toimunud üritustest igasugust infot (kes esinesid, kes võitsid, saadud tänukirju jne.).
Maanaiste selts korraldas Lähte pargis aastatel 1998-2007 ka laulu- kiigepidusid.Oleksin väga huvitatud 30. aprillil 2001. a. Lähte pargis toimunud ürituse mälestustest ja fotodest, mis olid seotud Tartu valla 10.aastapäeva tähistamisega. Mälestused ja digifotod koos nende juurde kuuluvate andmetega palun saata mulle hiljemalt k.a. 2.maiks e-posti aadressil: eve.toots@gamail.com või helistada 7494 371 või 53316121.
Abi eest ette tänades Eve Toots,
Sootaga MNS üks asutajaliikmetest.

Baltic Connexions OÜ on stabiilne ja edukas ettevõte **Tabiveres**, kes annab alates 1995. aastast tööd 80-le inimesele. Me toodame aiamaju ja pehme mööbli komponente. Müüme kõik oma tooted välisturule. Baltic Connexions OÜ kuulub Inglismaa firma Rowlinson Group Ltd koosseisu.
Oleme vastutustundlik ettevõte, kes arvestab oma igapäevastes tegevustes ümbritseva keskkonnaga, suhtub lugupidamise ja hoolivusega töötajatesse, klientidesse ning turukeskkonda.
www.bertilo.com.

Seoses töömahu suurenemisega
ootame oma meeskonnaga liituma kogemustega TEHNIKUT

Töö eesmärk:
Tagada seadmete korrasolek ja tootmisprotsessi efektiivne töö

Ülesanded:
- Tootmisseadmete regulaarne hooldus ja tehniline kontroll
- Rikete operatiivne kõrvaldamine
- Lukksepatööd

Ootused kandidaadile:
- Tehnika alane haridus ja/ või töökogemus samas valdkonnas
- Teadmised hüdraulikast ja pneumaatikast
- Iseseis vus ja loogiline mõtlemine
- Kasuks tuleb treimise ja keevitamise oskus

Pakume:
- Täiendavat väljaõpet
- Tööpanusele vastavat töötasu
- Stabiilset töösuhet
- Kaasaegset töökeskkonda
- Meelespidamist isiklikel ja perekondlikel sündmustel
- Ühisüritusi

Lisainfo: Keio Münti, tel 5690 7692.

Seoses töömahu suurenemisega
ootame oma meeskonnaga liituma kogemustega TOOTMISTÖÖLISI

Pakume tähendusrikast tööd erinevates töölõikudes: järkamine, hööveldamine, paneelide koostamine, toodangu pakendamine.

Ootused kandidaadile:
- Kohusetundlikkus
- Õppimisvõime
- Füüsiline vastupidavus
- Soovitavalt eelnev töökogemus tootmises

Pakume:
- Väljaõpet
- Stabiilset töösuhet
- Kaasaegset töökeskkonda
- Tööpanusele vastavat töötasu
- Tööriideid ja isikukaitsevahendeid
- Meelespidamist isiklikel ja perekondlikel tähtpäevadel
- Ühisüritusi

Kandideerimiseks saada oma CV: personal@balcon.ee

Bertilo

MÜÜK

Aastaringselt müüa **lõhutud küttepuid koos veoga.** Tel. 514 8309.

Müüa **turbaga laagerdunud hobusesõnnikut.** Transpordi võimalus. Ino telefonil 501 8431.

Müüa hobusõnnikut (heina allapanuga). Info telefonil 5309 3284.

Müüa lõhutud küttepuud. Info telefonidel 5345 7403 ja 5340 3583.

Valgeanso OÜ aiand pakub **püsililli, suvelilli ja köögiviljataimi.** Alates 1.maist oleme avatud T-R 10-18 ja L 10-14. Asume Puhtaleiva külas. Kontakt: telefon: 5386 4998, e-post: valgeanso@valgeanso.ee, koduleht: www.valgeanso.ee.

Valgeanso Talu

Müüa **toorest ja kuiva küttepuud.** Transport hinnas. Pikkus ja jämedus vastavalt soovile. Lepp/haab/segapuu alates 35 €/m² ja kask 38 €/m². Kaminapuu 40 l halukotid 2 €/kott. Info (eesti k, ing k) tel: 5373 3322 või (eesti k, vene k) tel: 5699 7196.

OST

Soovin osta **ajakirja „Sotsialistlik Põllumajandus“** 1955–1964, 1967 ja 1972. a. terviklikke aastakäike. Võib pakkuda ka üksiknumbreid. Hind kokkuleppel. Palun helista: 5342 5420.

TEENUSED

ummistuste likvideerimine, liiva ja rasvapüüdurite puhastus, torustike videouuring. FEKTO OÜ, Tel 558 8811.

TEENUSED

Õunapuude detaillõikus. 15 €/h. Tel: 5394 2369.

Pottsepatööd Lõuna-Eestis. Tel: 555 43730.

Teostan **fekaalivedu** ja **survepesu** ning **ummistuste likviteerimist.** Info: tel 5353 7333, Robini Haldus OÜ.

Lemmarix OÜ (20-aastase kogemusega **raamatupidamisteenused**) FIE, OÜ, KÜ, aastaaruande koostamine, maksualased konsultatsioonid. Äksi tee 1, Äksi alevik, Tartu vald. Tel. 5554 1869 marina@lemmarix.ee.

Ohtlike puude langetamine, puu- ja hekihooldus, vihmaveerennide puhastus, kõrgtööd, väiksemad veoteenused, muru niitmine eraisikutele ja ettevõtetele. Töötame ka nädalavahetustel, tasuta nõustamine. Info: Korrastusraie OÜ, vahersander@gmail.com, tel. 5364 5833.

KORRASTUSRAIE

Ohtlike puude langetamine, okste kärpimine tõstukilt, kändude freesimine, hekkide ja viljapuude pügamine. Soovil okste äravedu. www.arborprof.ee, tel 553 7638.

*Aiad
*Väravad
*Automaatika

AiaABC OÜ
Uks maailma - turvalisem kodu

Marko Kivisild
marko@aiaabc.ee
Gsm: +372 585 16 323
www.aiaabc.ee

Head aeda!

NÜÜD JA ALATI SAADAVAL KOHALIK MESI, MEETOOTED, TATRATOOTED

E-POES www.metsaservamesi.ee saadaval näiteks:
Tartumaa mesi, kreemjas mesi taruvaigu ja suiraga, Metsik Mahe Mesi Otepää maastikukaitsealalt ja palju muud.

Avamise puhul mitmed soodushinnad!

Ostud alates 15 eurost tasuta kohaletoomisega ümberkaudsetesse küladesse (Tila, Vahi, Kõrveküla, Maramaa, Lombi, Mõllatsi).

Metsaserva MESI
www.metsaservamesi.ee

Vastuvõtt 1. klassi õppeaastal 2021/2022

1. septembril 2021. aastal Tabivere Põhikooli 1. klassi astuvate laste (lapsed, kes on 1. oktoobriks 2021 saanud 7-aastaseks) dokumente ootame aadressile kool@tabivere.edu.ee või võetakse vastu kooli kantseleis:
E-N kell 9.00-16.00, R kell 9.00-14.00.
Juunikuus dokumentide vastuvõtt kell 9.00-13.00.

Vajalikud dokumendid:

- avaldus vastaval blanketil kooli kantseleis ja kodulehel www.tabivere.edu.ee
- koopia tervisekaardist (saab perearsti käest — selleks on vaja käia lapsega perearsti vastuvõtul);
- lapse sünnitunnistus;
- foto 3x4 cm õpilaspiletile;
- lapsevanema isikut tõendav dokument;
- lapse koolivalmiduse kaart selle olemasolul.

Palju õnne pisipõnni sünni puhul!

SIKSTEN ORGLA	26.01.21
ROMET LAUREND	09.02.21
KRIS-ROMET VÄÄRI	12.02.21
HELENA HORMA	22.02.21
FREDERIK RÜNKARU	28.02.21
LARS LISSOV	07.03.21
HANS VILLEM VAAB	13.03.21
KARO ÕUNSAAR	14.03.21
OLLE KOOSKORA	17.03.21
ARTUR ADAMSON	20.03.21
RUUDI HANNUS	24.03.21

Üllar, Marju, Ulvi, Marili, Indrik, Argo

Rõõmsat meelt ja erksat hinge,
las need aastad teevad ringe!
Hoia noorussädet ikka,
eluteed veel käia pikka!

Õnnitleme!

Juula küla

Kallis Evi!

Et uusi helgeid hetki,
südant soojendavaid rõõme
sa elupeekrist jooksid
lugematuid sõõme!

Õnnitleme juubilari!

Salme, Renate, Madli, Reet, Eda, Juula külast.

Ülle, Vete, Merike, Dmitry!

Sa silmist päästa kevadpäikse sära
ja huulilt ära üial kaota naeratust.
Kõik mured püüa unustada ära
ja rõõmu leia igas uues minutis.

Palju, palju õnne!

Maarja-Magdaleena Maarahva Selts

Kuukirja lugeja Merike Roosaar saatis emadepäeva tervituse lugejatele:

Kallis EMA!
Ma olen Sind tundnud terve oma elu ja sinu silmade läbi avastanud maailma.
Sa oled mind õpetanud vaatama õunapuu õite ilu ja kuulama linnuparvede muusikat.
Suviti nuusutama lillelõhnu ja vaatlema maasikaväljade võlu.
Sügisel tundma viljade küpsust ja lehtede värviküllast ilu.
Talvel pöörama pilku üles ja jälgima langevat lund ning meenutama kaugeid lähedasi, kes magavad igavest und!
Sa oled rääkinud, mis on hea ja mis on halb , mis on inetu ja mis on isekas.
Sa puhunud varbale peale, kui mul oli valus ja minu peale pole sa kunagi kisendand.
Nüüd minu kord on öelda – vaata, aastaajad lendavad!
Oh, annaks taevas veel palju aastaringe lendamas!
Et ikka tervis püsiks hea ja jätkuks rõõmsat meelt ja uudishimu ,
Kuid kõige tähtsam – kallis ema - tead, on see, et
MA TÄNAN SIND ,ET OLED ANDNUD MULLE ELU!

Meie hulgast lahkunud

REIN ROSENBERG
18.03.1941–20.02.2021
VLADIMIR JAKIMENKO
28.04.1952–10.03.2021
TAIVO KIISSEL
07.12.1942–01.04.2021
HELVE TEPPO
24.04.1944–30.03.2021
REET PLOOM
31.10.1944–14.03.2021

Maga vaikselt, puhka rahus –
südamed on Sinuga ...
Mälestuste päiksekullas
jääd sa ikka meiega.

Mälestame kallist sõpra
IVI-MAI RAUDSEPPA

Südamlik kaastunne lähedastele.

Eevi, Katre, Peeter, Ilme ja Rein

EESTI RAHVA MUUSEUM

UUDISED

www.erm.ee

APRILL

21.–22. aprill noorte kultuuriuurijate veebikonverents „Noorte hääled"

22.–29. aprill TrismileRun: 1.etapp ERMi Jüriööjooks virtuaaljooksuna (5 km)

23. aprill kell 17 Eesti Muusikapäevade veebiarutelu Uurali Kaja näitusel

27.–29. aprill kell 21 Tartu Uue Teatri etendus „Kõigi piirangute lõpp" ERMi B-parklas

MAI

1. mai kell 19 Puuluup. Tartu Hansa Rotary klubi heategevuskontsert silla-alal

3.–13. mai kell 19 Komöödia „Grünbergi Sinine" teatrisaalis

13. mai kell 19 Paul Neitsovi kontsert „Ainult Sulle" Jakob Hurda saalis

12.–15. mai kell 21 Tartu Uue Teatri etendus „Kõigi piirangute lõpp" ERMi B-parklas

Tartu Uue Teatri etendus „Kõigi piirangute lõpp" aprillis ja mais ERMi B-parklas

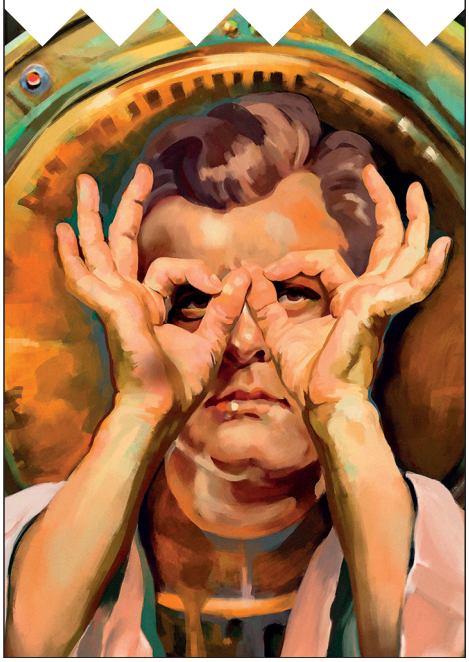

Aprillist 2021 on muutunud Tartu valla Kuukirjas avaldatavate reklaamide, kuulutuste ja teadete tingimused:
Reklaamid, kuulutused ja teated Tartu valla Kuukirjas on tasuta. Need avaldatakse, kui lehes on ruumi.

PILDILISED REKLAAMID:
Kuukirjas pildilist reklaami saavad avaldada ainult
- Tartu valda registreeritud ettevõtted äriregistri alusel;
- Tartu vallas toimuvad üritused;
- üritused, kus esinevad meie valla taidlejad, lauljad või millel on seos valla elanikega jne, ka juhul kui üritus ei toimu Tartu vallas.
- **pildilise reklaami suurus** on kas
- 60 x 90 mm või 125 x 90 mm.
- Vales mõõdus saadetud reklaami üritab toimetus ise panna õigesse mõõtu. Kui see ei ole võimalik, siis reklaami ei avaldata.
- Kui tekst ei jää loetav on toimetusel õigus reklaami mitte Kuukirjas avaldada.

Kui Kuukirja soovib panna kuulutust ettevõte, kelle juriidiline aadress ei ole Tartu vallas, saab ta lisada **vaid reakuulutust** ja tingimusel, et Kuukirjas on piisavalt vaba ruumi.
Nii pildilisi, kui ka reakuulutusi võib üks ettevõte Kuukirjas avaldada **maksimaalselt 3 korda aastas**.

Reklaamid, kuulutused ja teated tuleb saata kuu esimeseks kuupäevaks e-posti aadressile kuukiri@tartuvald.ee

Reklaame puudutava info leiad Tartu valla kodulehelt:
www.tartuvald.ee/reklaam-kuukirjas

+ Kraavide kaeve/truupide ehitus
+ Teede ja parklate ehitus
+ Vundamentide kaeve
+ Kaablite ja veetrasside kaeve
+ Tiikide kaeve ja puhastus
+ Võsa lõikus giljotiiniga
+ Kändude juurimine
+ Haljastus

Exsa Tehnika OÜ

5308 8757 AARI
5645 5248 KUNO

FACEBOOK.COM/EXSATEHNIKAOU

01.-09.05.2021

Kogu pood -20%

Hingelaegas
HINGELE. KEHALE. VAIMULE.

www.hingelaegas.ee

- kaunid ja väekad käsitööna valminud **hõbeehted**
- naturaalsed **käsitööküünlad ja aroomivahad**
- naturaalsed **viirukid** ja langeva suitsuga viirukid
- eeterlike õlide **roll-on parfüümid**
- **eeterlikud õlid, aroomipihustid ja aroomilambid**
- **unenäopüüdjad, soolalambid, tuulekellad** ja palju muud